Lektiecafémodellen og inklusion i matematikundervisningen på gymnasiet

Af Thomas R.S. Albrechtsen, ph.d., Syddansk Universitet

albrechtsen@imada.sdu.dk

1 INDLEDNING

Formålet med denne rapport er at foretage en aktuel analyse af *lektiecaféer i (syd)danske gymnasier (STX, HHX og HTX)* som en pædagogisk foranstaltning til at *øge inklusionen af elever der har vanskeligheder med matematik i den daglige matematikundervisning.*

Rapporten er skrevet på baggrund af det EU-støttede Interreg-projekt *Matematik med Perspektiv (MaP)*. Rapporten udgør en milepæl i projektets Arbejdspakke 4, der har som formål at bidrage til en *forbedring af koncepter til hjælp for elever med læringsvanskeligheder i matematik.* Da projektet er regionalt afgrænset, vil fokus ligge på den syddanske region og med en perspektivering til den nordligste del af Tyskland[1].

Rapporten bygger blandt andet på resultater fra et specialeprojekt omkring temaet lektiehjælp foretaget af Sanne Borst (gymnasielærer på Odense Katedralskole), der dog specifikt har været optaget af faget kemi på gymnasieniveau (Borst 2013), og på diskussioner fra et dansk/tysk ph.d.-seminar i Odense d. 27.-28. maj 2013, hvor dette tema, blandt andre matematikdidaktiske temaer, blev diskuteret. Både lektiehjælp i matematik og brugen af lektiecaféer er stadig relativt uudforskede fænomener i en dansk kontekst. Det kan undre, da det er fænomener, som er meget udbredte, og da der i de seneste par år har været en øget opmærksomhed uddannelsespolitisk såvel som på skoleplan herpå. Det er også meget sparsomt med undersøgelser af lektier mere generelt i Danmark (Beck & Paulsen, 2013: 270; Olsen, 2010; Svejgaard & Hansen, 2010). Det kan skyldes, at det er en kompliceret sag at forske i (Corno, 1996). Hvad angår den internationale lektieforskning, så er der ikke mange eksempler på undersøgelser af netop lektiecaféfænomenet og lektiehjælp i øvrigt. Der er eksempelvis tale om sådan noget som ”after-school programs for homework assistance” og ”homework clubs” der kan have visse ligheder med lektiecafémodellen, som den her beskrives (Cosden et al., 2001; Hallam, 2004; Sanacore, 2002; Vatterott, 2009). Rapporten kan derfor betragtes som et startskud til empiriske og systematiske undersøgelser af lektiehjælp i matematik generelt og specifikt i forhold til at hjælpe elever der har særligt svært ved at lære faget. Der gives nogle første argumenter for fordele og ulemper ved lektiehjælp i matematik orienteret omkring lektiecaféer som et særegent gymnasialt læringsmiljø, og hvordan det knytter sig til selve klasseundervisningen.

[1] For en mere uddybende beskrivelse af MaP-projektet som helhed, dets struktur og dets resultater se hjemmesiden www.project-map.eu

Der vil kun i et mindre omfang direkte inddrages international lektieforskning i rapporten, men der er tilføjet en referenceliste sidst i rapporten med henvisninger til relevant litteratur på området. Som empirisk data for at vise aktualiteten af lektiecaféer i danske gymnasier med særlig fokus på matematiklæringen benyttes primært oplysninger, der er tilgængelige på internettet. Desuden vil der inddrages andre data fra hverdagen i særlig grad i form af den "offentlige mening", der kommer til udtryk i nyhedsmedierne, især aviser, inden for de seneste par år.

Det er lektiecaféer som et dansk fænomen, der analyseres, men det kan også have potentiel interesse for matematikundervisning i tyske skoler. Modellen kan fungere som et sammenligningsgrundlag eller som inspiration. På det nævnte ph.d.-seminar blev der af de tyske deltagere pointeret, at idéen om skolebaserede lektiecaféer ikke er en velkendt praksis i Schleswig K.E.R.N. Alene af denne grund er det derfor i en komparativ sammenhæng interessant i MaP-projektet at foretage en systematisk redegørelse for, hvad lektiecaféer er for en særlig pædagogisk foranstaltning og drøfte om det også kunne være en brugbar model for tyske skoler. Det kan desuden virke som grundlag for en efterfølgende sammenligning med udbredte fremgangsmåder i Tyskland i forhold til lektiehjælp i matematik, der måske virker bedre. I forhold til en udveksling af informationer og erfaringer, når det drejer sig om hjælp til elever med læringsvanskeligheder i matematik og hvad lektiecaféer her kan bidrage med, så vil hovedresultaterne fra denne rapport koges ned til nogle konkrete anbefalinger i en tosproglig brochure.

Der er selvfølgelig forskellige grader af læringsvanskeligheder. Rapporten fokuserer på, hvad vi kunne kalde for *almindelige* læringsvanskeligheder i matematik i gymnasiet, og altså ikke de vanskeligheder der kræver en mere specialiseret pædagogisk indsats og som forbindes med særlige "diagnoser" (såsom "dyskalkuli") eller handikap. Lektiecafémodellen er da heller ikke tænkt som den bedste løsning for denne gruppe elever. Her vil andre typer af lektiehjælp og specialpædagogiske foranstaltninger umiddelbart være mere anbefalelsesværdigt, selvom et formål med inkluderende undervisning er tænkt at skulle føre flere elever med "særlige behov" over i den "almindelige undervisning".

Rapporten vil være afgrænset til at være en fremstilling af lektiecaféer mere generelt i forhold til inklusion i matematikundervisningen i gymnasiet. Der vil ikke være tale om mere dybdegående analyse og diskussion af det matematikfaglige og matematikdidaktiske, som kan forekomme i lektiecaféerne. Grunden hertil findes blandt andet i, at der ikke ligger en sådan empirisk undersøgelse forud for afrapporteringen, hvor der er data og eksempler på det "mikro-processuelle niveau" af relevans for at kunne vurdere effekten af lektiecaféerne. Ambitionen med rapporten er derfor heller ikke at kunne give svar på, hvilken effekt lektiecaféer faktisk har i forhold til læring af matematik for gymnasieelever, og om eller hvordan eleverne på succesfuld måde vil kunne inkluderes bedre i matematikundervisningen. Rapporten vil dog, som sagt, udgøre et fundament der forsøger at rejse problemstillingen og pege i den retning, hvor der er behov for forskning og udvikling.

Rapporten vil altså koncentrere sig om, hvordan brug af lektiecafé-modellen på gymnasieniveau kan bidrage til at hjælpe elever, der har læringsvanskeligheder i matematik, når vi har forstået, hvad dens *funktion er og kan være* og på den baggrund kunne diskutere hvordan man eventuelt kan nytænke modellen.

Der er, som sagt, foretaget en geografisk afgrænsning i form af en kortlægning af gymnasietilbud i *Region Syddanmark*. Et opslag i Institutionsregistret[2] fortæller, at der er 305 folkeskoler i Region Syddanmark anno 2013. Derudover er der 145 friskoler og private grundskoler og 37 specialskoler. Der er 69 erhvervsskoleafdelinger, der også omfatter HTX og HHX, og 29 gymnasier og HF-kurser (og desuden 2 private gymnasier og 1 Studenterkursus) i regionen. I nedenstående oversigt indgår de gymnasiale institutioner i regionen (STX, HHX og HTX) med deres webadresse, hvor man kan finde detaljerede oplysninger om hver enkelt institution. Ved at besøge hjemmesiderne på disse gymnasier i regionen vil man kunne se, hvordan lektiecafé-tilbuddet beskrives og profileres over for omverden. Langt de fleste har en eller anden præsentation af et sådant tilbud, hvilket blandt andet kan hænge sammen med kravet om at have en synlig fastholdelsespolitik (Borst, 2013).

Institutionsnavn (by)	**Webadresse**
Rybners Gymnasium HHX og STX	www.rybners.dk
Faaborg Gymnasium	www.faaborg-gym.dk
Vestfyns Gymnasium	www.vestfyns-gym.dk
Middelfart Gymnasium og HF-Kursus	www.middelfart-gym.dk
Nyborg Gymnasium	www.nyborg-gym.dk
Odense Katedralskole	www.odensekatedralskole.dk
Sct. Knuds Gymnasium	www.sctknud-gym.dk
Mulernes Legatskole	www.mulerne-gym.dk
Tornbjerg Gymnasium	www.tornbjerg-gym.dk
Fyns HF-kursus	www.vucfyn.dk
Fyns HF-kursus, Ærø	www.vucfyn.dk
Midtfyns Gymnasium	www.midtfyns-gym.dk
Svendborg Gymnasium og HF	www.svendborg-gym.dk
Nordfyns Gymnasium	www.nordfyns-gym.dk
Haderslev Katedralskole	www.haderslev-katedralskole.dk
Sønderborg Statsskole	www.statsskolen.dk
Alssundgymnasiet Sønderborg	www.ags.dk
Tønder Gymnasium	www.toender-gym.dk
Aabenraa Statsskole	www.statsskole.dk
Esbjerg Gymnasium og HF Kursus	www.e-gym.dk
Grindsted Gymnasium og HF	www.grindsted-gym.dk
Ribe Katedralskole	www.ribekatedralskole.dk
Varde Gymnasium	www.varde-gym.dk
Vejen Gymnasium og HF	www.vejengymnasium.dk
Fredericia Gymnasium	www.fredericia-gym.dk
Kolding Gymnasium, HF-Kursus og IB School	www.kolding-gym.dk
Munkensdam Gymnasium	www.munkensdam.dk
Rødkilde Gymnasium	www.roedkilde-gym.dk
Rosborg Gymnasium & HF	www.rosborg-gym.dk
Vestfyns Handelsskole og Handelsgymnasium	www.vestfyns.dk
Kold College (HTX)	www.koldcollege.dk
Tietgenskolen (HHX)	www.tietgen.dk

[2] http://statweb.uni-c.dk/InstRegUdtraek/Default.aspx (januar 2014)

Syddansk Erhvervsskole Odense-Vejle (HTX)	www.sde.dk
Svendborg Erhvervsskole (HTX)	www.svend-es.dk
Haderslev Handelsskole (HHX)	www.hhs.dk
EUC Syd (HTX)	www.eucsyd.dk
Business College Syd (HHX)	www.bcsyd.dk
Tønder Handelsskole	www.toha.dk
EUC Vest (HTX)	www.eucvest.dk
Erhvervsgymnasiet Grindsted	www.eggrindsted.dk
Handelsgymnasiet Ribe	www.handelsgymnasietribe.dk
Varde Handelsskole og Handelsgymnasium	www.vardehs.dk
Vejen Business College (HHX)	www.vejenbc.dk
EUC Lillebælt (HTX)	www.eculillebaelt.dk
Hansenberg (HTX)	www.hansenberg.dk
IBC International Business College (HHX)	www.ibc.dk
Campus Vejle (HHX)	www.campusvejle.dk

For blot at tage et enkelt eksempel fra Svendborg Gymnasium der for kommende elever har en brochure, hvori STX-uddannelsen på stedet beskrives, så indgår der ud over en præsentation af studieretningerne også en kort beskrivelse af studiecaféen (som det hedder på dette gymnasium):

"*Caféhygge: Du kan få hjælp og hygge to eftermiddage om ugen i studiecaféen. Her er der lektiehjælp at hente fra udvalgte 3g'ere. Og der er god stemning, frugt, te og kaffe*" (Svendborg Gymnasium, 2014: 23).

Eller tilsvarende på Sct. Knuds Gymnasium i Odense, hvor der på deres hjemmeside (februar 2014), kan læses følgende beskrivelse af tilbuddet:

"*Der afholdes studiecafé, som bemandes af faglærere og studiepiloter. En studiepilot er en fagligt velfunderet elev, typisk en 3.g-elev, som hjælper til i caféen. Samlet dækker faglærere og studiepiloter fagrækken bredt, med overvægt af naturvidenskabelige faglærere. Caféen er bemandet hver mandag og onsdag i 5. modul*".

Et tredje og sidste eksempel kan gives fra hjemmesiden på Tønder Gymnasium (februar 2014), hvor det står:

"Lektiecafé: HVER TIRSDAG kl. 13.35-15.05 PÅ TG's BIBLIOTEK.

- Har du besvær med at komme i gang med skriftlige afleveringer?
- Eller er der et fag du vil være endnu bedre til?
- Er det vanskeligt at forstå en opgave, fagudtryk, grammatik osv.?
- Eller synes du bare, det er rart at læse lektier sammen med nogen?

så er der i lektiecaféen tre lærere klar til at hjælpe med både de naturvidenskabelige og alle andre fag, og du har mulighed for at sidde alene eller sammen med klassekammerater og lave dine lektier og opgaver – skriftlige og mundtlige. Desuden er der gratis kaffe, te og kakao - og en lille småkage til..."

Det er ganske udbredt, at det er den "hyggelige stemning", der fremhæves i beskrivelserne af lektiecaféerne – det vil sige, at noget der normalt forbindes med hårdt slid og pligt gøres til noget, der kan være rart og hyggeligt (Borst, 2013).

Rapporten er bygget op i tre dele. Første del vil give nogle præciserende begrundelser for, hvorfor en pædagogisk foranstaltning i form af netop lektiecaféer på gymnasierne er vigtig i forhold til inklusion af elever i matematikundervisningen ved at fremhæve eksempler fra internettet, aviser og lignende. Anden del vil redegøre for, hvad der skal forstås ved en lektiecafé i modsætning til andre typer af lektiehjælp. Sidste del vil diskutere den videre problemstilling i forhold til fremtiden og samle op på resultaterne.

2 BEGRUNDELSER FOR ET FOKUS PÅ LEKTIECAFÉER I GYMNASIET

Der er et stigende optag af elever på gymnasierne i Region Syddanmark, hvilket blandt andet hænger sammen med "95 % målsætningen". Dette medfører naturligt nok, at der vil være elever på gymnasierne med meget forskellige forudsætninger, og dermed også flere der har vanskeligheder med at lære matematik. På Region Syddanmarks hjemmeside kan man eksempelvis læse om denne tendens:

SOCIAL | UDVIKLING | INNOVATION | PSYKIATRI | POLITIK | OM REGIONEN

Forside › Artikler › Marts 2013 › Syddanske gymnasier er populære som aldrig før

Syddanske gymnasier er populære som aldrig før

26-03-2013 | Af Marie Hauberg

Flere unge går efter en studenterhue med rødt bånd, når de skal vælge ungdomsuddannelse. Søgningen til den klassiske studentereksamen, stx, er den største nogensinde, mens især hf-uddannelsen oplever tilbagegang. Det viser nye tal for søgningen til de gymnasiale uddannelser i Region Syddanmark.

7112 unge har i år søgt ind på den klassiske gymnasieuddannelse, stx, i Syddanmark. Det er 267 flere end sidste år, og det er over en fordobling af ansøgertallet på femten år. Dermed slår søgningen til stx igen alle rekorder.

Det viser de nye tal for søgningen til de gymnasiale uddannelser i 2013, som Region Syddanmark har indsamlet.

Tallene for 2013 viser også, søgningen til samtlige gymnasiale uddannelser i Syddanmark er steget med 1,8 pct. siden 2012. Stigningen er især sket i Sydvestjylland, hvor hele 3,1 pct. flere unge i år søger ind på en gymnasial uddannelse.

- Tallene vidner om, at de syddanske unge er meget opmærksomme på, hvor vigtigt det er at uddanne sig. Et højt søgetal er første skridt på vejen mod at få flere godt igennem uddannelsessystemet og ud i den anden ende som dygtige medarbejdere til vores region, siger Lasse Krull (K), formand for Udvalget for Regional Udvikling i Region Syddanmark.

http://www.regionsyddanmark.dk/wm418469 (lokaliseret d. 19. januar 2014).

Der vil altså være et argument for at indføre lektiecaféer på gymnasierne for at kunne imødekomme specielt de elever, der har svært ved at lære nogle af fagene – herunder matematik – og som har brug for hjælp hertil – især med lektierne – men som ikke kan finde hjælp uden for klassen. Fra et økonomisk og organisatorisk perspektiv og det faktum at gymnasierne er blevet selvejende institutioner, så følger pengene elever, og dermed er der en interesse i en *rekruttering* af nye elever og en *fastholdelse* og *fuldførelse* af uddannelsen blandt elever der allerede går på gymnasierne. Gymnasierne skal have en fastholdelsespolitik. Dette kan alt sammen være grunde til at gymnasierne har et tilbud om lektiehjælp og lektiecaféer. De er dog ikke i sig selv *pædagogiske* grunde. En pædagogisk grund for at tilbyde lektiecaféer er ikke i sig selv fastholdelse og fuldførelse af uddannelsen men en interesse for elevernes læring og

forståelse af det faglige indhold, erhvervelsen af kompetencer og almendannelse. Både de organisatoriske og pædagogiske grunde kan samles under paraplybegrebet *inklusion*.

Inklusion, inkluderende pædagogik og inkluderende undervisning er der aktuelt meget fokus på i flere europæiske landes uddannelsespolitik. Det gælder i høj grad også for Danmark og Tyskland, hvor krav om inklusion fremhæves på alle uddannelsestrin fra daginstitutioner til universiteter. Konkret betyder idealet om inklusion på folkeskole- og gymnasieniveau at "elever med særlige uddannelsesmæssige behov" – som er det udtryk, man ofte støder på (jf. Salamanca Erklæringen 1994) - der tidligere gik i specialklasser, bliver inkluderet i almindelige klasser. Der er populært sagt tale om en "øget rummelighed" i klasserne, hvor elever med handicap, med socio-emotionelle vanskeligheder eller adfærdsproblemer, der på forskellige måder signalerer en form for læringsvanskeligheder, bliver del af samme klasse, med elever der ikke har disse vanskeligheder. Inkluderende pædagogik kan dog betyde flere ting; såsom hvordan man giver børn og unge fra minoritetsgrupper, med dårlige socioøkonomiske opvækstvilkår eller lignende nogle ekstra ressourcer for at støtte dem gennem uddannelsen. Bestræbelserne retter sig mod at skabe et multikulturelt læringsmiljø og fremme en anerkendelse af diversitet. Inklusion er i det hele taget et grundelement i tanken om demokrati. Vi kan desuden ved en inkluderende pædagogik forstå en skabelse af særlige udfordringer og muligheder for specielt *talentfulde* eller *højtbegavede* børn og unge. Det er da også et område, der er fokus på i *MaP*-projektet (Arbejdspakke 5). Med inklusion i denne brede forstand drejer det sig altså om, at der tages hensyn til *alle* elever og deres forskelligheder (Thomas 2013). Inkluderende pædagogik kan således dække utallige praksisser.

I denne rapport vil genstanden for undersøgelse, som sagt, være begrænset til *gymnasieelevers* "almindelige" vanskeligheder med at lære matematik i forbindelse med lektieopgaver[3]. Her tænkes der altså på en aldersspændvidde mellem omkring *15-20 år*. Elever i denne aldersgruppe har selvfølgelig alle deres egen individuelle historie – deres særegne *læringsbiografi* – der betyder, at de deltager i undervisningen med forskellige forudsætninger og erfaringer med matematik blandt andet fra grundskolen og fra hjemmet. Der sker en vis selektion af eleverne efter endt afgangseksamen fra folkeskolen, hvor nogle har valgt erhvervsskolerne og andre gymnasierne. I forhold til sidstnævnte overgang kan man i Danmark tale om en krise, da der aktuelt er en tendens til at stadig færre afgangselever vælger en erhvervsuddannelse. Erhvervsuddannelserne synes at lide af et statustab, og hvordan helt specifikt faget matematik indgår – eller kan indgå i uddannelserne – er et åbent spørgsmål. Selvom matematik er obligatorisk på alle gymnasiale uddannelser det første år, så er der forskel på, hvad eleverne vælger af studieretning, og hvilken måde matematikken spiller en rolle i uddannelsens generelle profil (såsom forskellen mellem en HHX og HTX uddannelse). Man kan selvfølgelig spørge, hvorfor det lige præcis er lektiehjælp – og specielt lektiecaféer – som er valgt som genstand for

[3] Der er ingen tvivl om, at der også er behov for at lave undersøgelser af problemstillingen på grundskoleniveau. Måske er det sågar på dette uddannelsestrin, hvor der er størst behov og efterspørgsel efter viden om inkluderende matematikundervisning. Det vil desuden være relevant at undersøge grundskolens udfordringer med den øgede opmærksomhed som lektiehjælp – på skolerne - har fået på det seneste i Danmark. Det vil dog blive for omfattende i denne rapport at medtage både folkeskole og gymnasier – eller ungdomsuddannelser mere generelt. Vi taler så også om et langt bredere aldersspænd, der naturligvis betyder en stor variation. Der er eksempelvis udviklingspsykologiske spørgsmål; såsom den udviklingsbetingede evne til abstrakt tænkning eller matematisk-logiske intelligens. Der er også uddannelsesmæssige variationer, såsom læreplanerne for undervisningen i faget matematik.

undersøgelse og vurdering i denne rapport og set i forhold til elever med læringsvanskeligheder i matematik. Det er der flere grunde til ud over de ovenfor nævnte:

1. Den første grund er, at der i Danmark er gang i en reformering af folkeskolen, hvor netop lektier har været til debat. Når børnene skal gå længere i skole, end de tidligere har været vant til, så er det blevet en pligt for skolerne at tilbyde børnene en form for lektiehjælp. Dette gør de fleste folkeskoler også allerede. Debatten har været ret synlig i en periode, hvor der skulle træffes beslutninger om indholdet i en ny folkeskolereform. Debatten har blandt andet gået på, hvorvidt tvungen lektiehjælp har nogen gavnlig effekt på elevers læring (herunder også i faget matematik, der er blevet tildelt flere undervisningstimer om ugen). Man kan, som et eksempel, se hvordan debatten udtrykkes med en overskrift som følgende i Politiken: "Lektiecaféerne svigter de svage elever". Fordi der er så meget fokus herpå i folkeskolerne, vil det også – i hvert fald indirekte – have indflydelse på gymnasierne. Måske er eleverne vant til at få en særlig form for støtte i folkeskolerne, der ikke svarer til, hvad der kan tilbydes i gymnasierne – eller omvendt kan der være gode erfaringer fra gymnasierne, som folkeskolerne kunne inspireres af. Senere i rapporten vil nogle af de synspunkter, der har været fremme i nyhedsmedierne (primært aviser) om denne problemstilling fremhæves.
2. Man kan være for eller mod at der i skolerne "gives lektier for", hvilket er en diskussion, der ikke er i fokus her, men som har været styrende for meget af lektieforskningen (se referencelisten). Vi kan blot konstatere, at lektier er en praksis i (og specielt uden for) skolerne som vil fortsætte med at være central i uddannelsesmæssig sammenhæng, og det gælder ikke mindst på gymnasieniveau. Som lektieforskeren Jianzhong Xu fra Mississippi State University formulerer det indledningsvist i en lille artikel omkring lektier og akademiske præstationer:

> "*Typically defined as "tasks assigned to students by school teachers that are meant to be carried out during nonschool hours" (Cooper, 1989, p. 7), homework is a "complicated thing" (Corno, 1996), influenced by more factors than any other instructional activities (Cooper, 2001). It is a widespread educational activity extending across cultures, ages, and ability levels (Chen & Stevenson, 1989; Warton, 2001). Indeed, for most school-age children, homework is an important part of their daily routine (Cooper, Robinson, & Patall, 2006). It is also an issue of tremendous everyday importance for parents and teachers alike (Trautwein, 2007). Not surprisingly, homework has been a perennial topic of public interest and an active area of investigation among educational researchers (Cooper et al., 2006)"* (Xu, 2013: 199).

Med dette citat fastslår Xu netop, hvordan lektier er ganske udbredt og velkendt inden for uddannelsessystemer verden over, og indgår som en daglig rutine i børn og unges liv som en udvidelse af skolen. Svejgaard & Hansen (2010) finder også i deres spørgeskemaundersøgelse omkring lektier i gymnasiet, at alle gymnasielærere i undersøgelsen giver deres elever lektier for. Det er en helt almindelig praksis. Det samme understreger Muijs & Reynolds (2011: 139) også:

> "*Homework is one of the most widely used but also one of the more controversial aspects of teaching. Unpopular with pupils, and often with teachers and parents as well, it remains a central part of school life*".

I rapporten er fokus dog på, *hvordan* der gives lektier for og *hvordan* det kan gøres anderledes, og ikke på *om* der bør gives lektier for eller ikke og mere specifikt *om* der bør være hjælp og støtte til at få dem lavet. Der er stadig for lidt forskningsbaseret viden på dette felt, men der er mange forskellige holdninger til det.

3. Lektiehjælp er velkendt. Det er det også i Tyskland (i form af "Nachhilfe", se fx Rudolph, 2009). Det er dog bare ikke på samme måde en udbredt praksis i Tyskland at tilbyde lektiecaféer, som det er i Danmark. Derfor er det særligt interessant og relevant i forhold til *MaP*-projektet at belyse disse tiltag, da det kan give anledning til at tale om fordele og ulemper ved denne form for intervention og tilbud med henblik på at støtte elever i at lære matematik.
4. I forhold til inklusionstemaet mere generelt åbner lektiecafémodellen spørgsmål om, hvorvidt tidligere specialundervisning i matematik er rimelig at flytte over i lektiecaféerne, og hvad det kræver af kompetencer og efteruddannelse for de personer, der varetager lektiecaféerne, hvilket vi under ét vil kalde for *lektiehjælpere* (Borst, 2013).

Endelig skal det understreges, at der uden tvivl er en efterspørgsel efter at få hjælp til lektierne – og det gælder særligt i matematik. På opslagstavler rundt omkring på forskellige uddannelsesinstitutioner vil man kunne finde enten elever eller studerende der søger lektiehjælp (se nedenfor; et opslag omkring søgning af tutor i matematik fra SDU i Odense), skoler der søger lektiehjælpere (såsom nedenstående opslag fra Bredsten Skole, set på UCL i Jelling) eller privatpersoner eller firmaer der tilbyder hjælp (fx som en artikel i Ugeavisen, Odense, d. 29. januar 2014 fortæller om i form af MentorDanmark.dk). Derudover søges der også efter kvalificerede lektiehjælpere til firmaer, der tilbyder lektiehjælp (såsom Studieassistenterne.dk herunder er et opslag fundet på SDU i Odense):

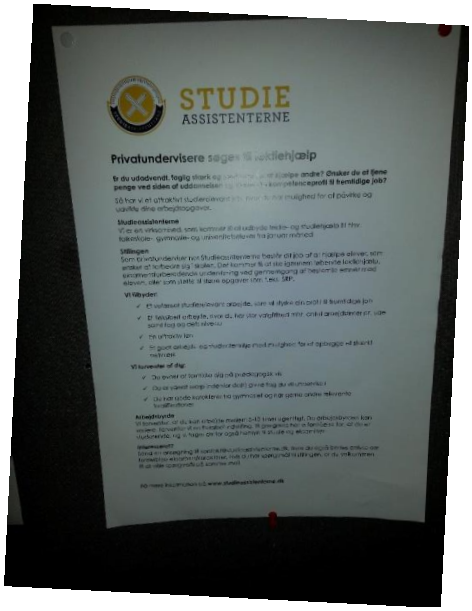

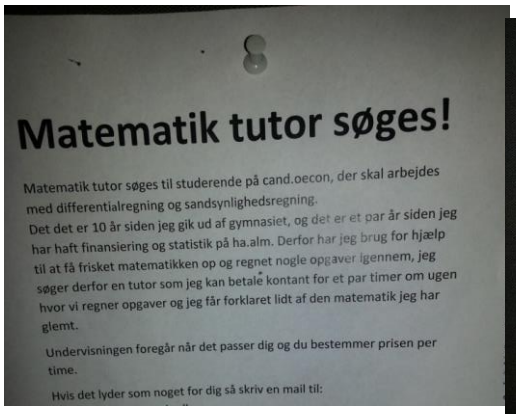

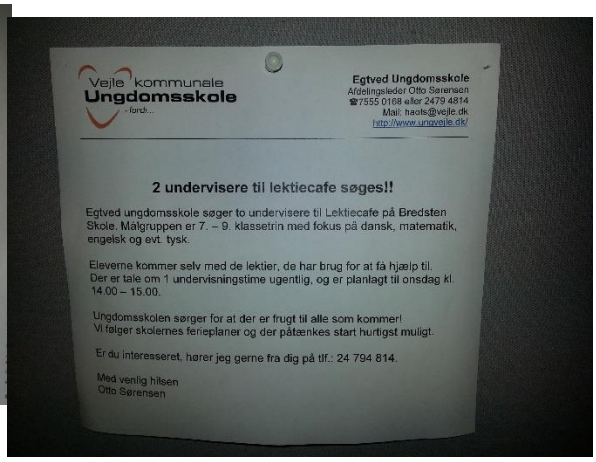

Der findes også tilbud online af nyere dato, som kan benyttes af elever med vanskeligheder med at få lavet deres lektier. Der er aktuelt *lektieronline.dk* som i begyndelsen kun har været for grundskoleniveauet, men i 2013 også er blevet udvidet til gymnasieniveau. Det er Statsbiblioteket i Århus der har gang i dette nyere pilotprojekt. I projektet *Lektier Online GYM* deltager ni pilotgymnasier, som blandt andet omfatter Nordfyns, Tornbjerg, Rosborg og Rødkilde Gymnasium:

:

Der er også *matematikfessor.dk*, der er mere specifikt rettet mod hjælp med matematikken på grundskoleniveau, og som også bruges på flere folkeskoler. Der er forskellige matematikprogrammer i øvrigt, hvor børn og unge kan træne deres løsning af opgaver, men det er ikke som sådan "lektiehjælp" med en levende person i den anden ende til at guide brugeren igennem.

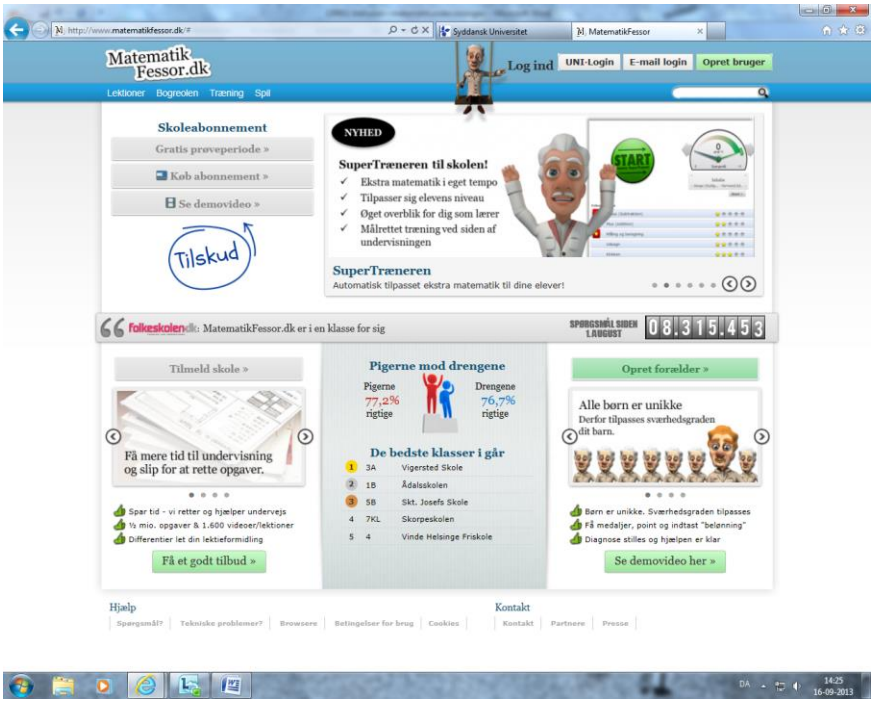

Et nyere lektiehjælpstiltag i specifikt matematik, og som benytter sig af lektiecafémodellen som et gratis tilbud, bliver arrangeret af *Matematikcenter*, der sigter mod at dække hele Danmark. I Syddanmark kan man finde tilbuddet på Tietgenskolen (HHX). Matematikcenter har en facebookprofil og udsender nyhedsbreve:

I ovenstående tilfælde er der tale om *frivillige* lektiehjælpere. Der er også en tydelig forskel på lektiecaféer som bygger på frivillighed og gratisprincippet på den ene side, og den type lektiehjælp der tages betaling for, og hvor lektiehjælperen får løn. De ovenstående eksempler foregår online eller forventes at foregå *uden for* skolens fysiske eller organisatoriske rammer. Den slags findes naturligvis også i Tyskland. Herunder skal der blot peges på to eksempler herpå:

På *ZahlReich.de* kan man finde forskellige eksempler på matematiklektier. Idéen om en "lektiecafé" i eksempelvis matematik er, som sagt, ikke noget der er udbredt i Tyskland, som det er i Danmark.

Enkelte steder kan man dog støde på noget, der minder om. Et eksempel herpå er *Mathe-Café*, der også har en hjemmeside, hvor man kan finde flere oplysninger.

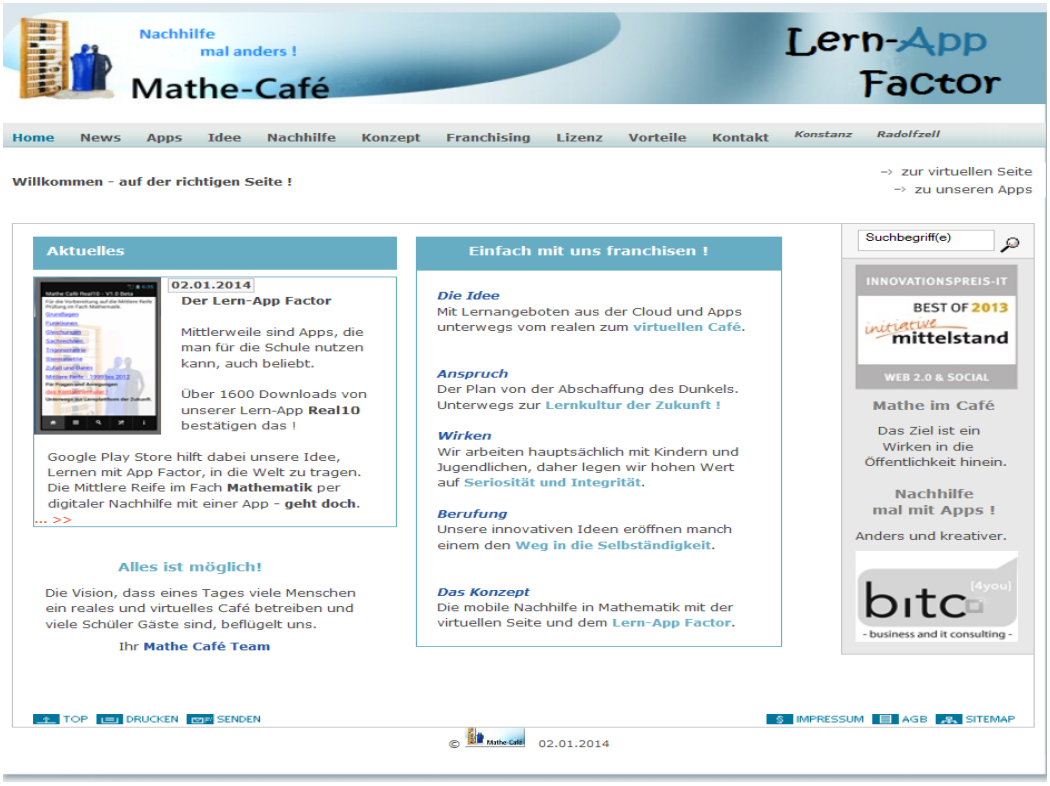

Hvorvidt man bør give elever lektier for eller ej i matematik og andre fag på skolen er, som sagt, ikke en diskussion der vil tages op i denne rapport. Diskussionen bør blot nævnes, fordi der er gode argumenter for, at lektiebrug i skolen har en række uheldige konsekvenser såsom i forhold til børn og unges liv efter endt skoletid i familien, blandt venner og i forhold til fritidsaktiviteter, og at udbyttet generelt ikke er så godt, som man måske forventer (Kohn, 2006; Davis, 2014). Rapporten er således ikke et argument for en afskaffelse af lektier som del af læringsarbejdet i matematik, men derimod diskutere hvilke muligheder der er i forhold til forbedring af den hjælp der gives til stillede lektier i faget. Eksemplerne ovenfor kan ses som evidens for, at behovet for og tilbud til lektiehjælp er meget udbredt, og det ændrer holdningen om at "lektier bør afskaffes" ikke umiddelbart på – i hvert fald ikke på kort sigt. Der forudsættes her, med andre ord, at de fleste elever stadig får lektier *for*. Fokus for rapporten er derfor, *hvordan* eleverne så får *lavet* lektierne i specielt lektiecafé-miljøer.

I forhold til inklusionsdebatten kan man godt forestille sig, at lektier i sig selv kan føre til en større kløft mellem højtpræsterende og lavtpræsterende elever, altså øge *uligheden* i matematikundervisningen. Den socioøkonomiske baggrund kan have en betydning her, det vil sige hvorvidt man hjemme kan trække på et netværk af personer med matematikfaglig viden eller (især i gymnasiesammenhæng) kan købe sig til hjælp (Bempechat et al., 2011). Da lektiecaféer *på skolen* er tænkt som en gratis hjælp til alle, der ønsker det, kan det ses som et bud på en måske mere fair lektiehjælp, fordi den skolebaserede lektiecafé netop ikke ekskluderer på samme måde som visse andre former for lektiehjælp kan gøre.

LEKTIEHJÆLP IFØLGE NYHEDSAVISERNE

Der har været et intenst fokus på lektiehjælp – generelt set – på især folkeskoleområdet i nyhedsmedierne i Danmark i den seneste tid. Skal vi prøve at lave et samlet overblik over denne diskurs, så har den primært haft en negativ tone. Eftersom det er en politisk beslutning i forbindelse med den nye folkeskolereform at skolerne skal tilbyde lektiehjælp har dette forståeligt nok optaget mange journalister. I det følgende gives nogle få eksempler på dette mønster:

Elever dumper lektiecafé

Kun ganske få elever bruger skolernes lektiecafeer, viser undersøgelser, som Berlingske har foretaget. Og det vil ikke blive bedre med den nye skolereform, vurderer eksperter. Undervisningsminister Christine Antorini (S) ærgrer sig over, at hun ikke kan tilbyde eleverne den rigtige løsning.

4 NATIONALT

Berlingske Tidende, 20. september 2013

04/BERLINGSKE

FREDAG 20. SEPTEMBER 2013 1. SEKTION BERLINGSKE

Lektiecafé i fritiden fænger ikke

Nej tak. Selv om lektiecafeer allerede er et meget udbredt tilbud på de danske skoler, er der ikke nogen, som gider benytte sig af dem. Ærgerligt, at børnene skal vente længe på den rigtige løsning, mener undervisningsministeren.

Af Esther Margrethe Lynard
estyg@berlingske.dk

Frederikke og Sofia sidder med nasen begravet i deres bøger. Øjnene vandrer mejsemæsligt hen over sidernes, from og tilbage. Ved bordet over for dem sidder lærer Jakob Buuck med en kop varm kaffe og holder øje med, om de to pigerskulle få brug for hjælp. Sådan udfolder en typisk lektiecafé sig oftest på Nyboder Skoles bibliotek. En lille håndfuld elever og en lærer, som står standby.

Og sådan er scenariet også på de fleste andre skoler, som tilbyder lektiehjælp tilderes elever. En undersøgelse, som Berlingske har fået foretaget, peger i retning af, at eleverne dumper skolernes tilbud om lektiecafé. I en rundspørge blandt skolelederne svarer 85 pct., at de tilbyder lektiecafé på skolen for enten alle eller udvalgte årgangs, men halvdelen af lederne svarer samtidig, at under 10 pct. af skolereleverne mader op, når lektiecafeen slår dørene op om eftermiddagen.

Det samme billede tegner sig i to undersøgelser fra Berlingske blandt elever og forældre. Her er andelen af børn, som får hjælp til lektierne på skolen, helt nede på fem procent. Hos Danske Skolelever ærgrer man sig over resultaterne, men er ikke overrasket over, at det hænger sådan sammen.

»Der er ikke en kultur for at gå i lektiecafé. Vi mener, det er et fantastisk tilbud, men det ligger bare lige der, hvor alle de andre kammerater tager hjem, og så tager man da hellere med dem end at gå i skolens lektiecafé«, siger formand Agnete Vinsberg Hansen.

Frivillige at deltage i obligatorisk lektiehjælp

Da balgerne gik højest under forårets forhandlinger om den nye folkeskolereform, var det netop debatten om lektiecafeen og om hvorvidt den skulle være obligatorisk for eleverne at deltage i, som skabte de største skumpeprojt.

Aftalen endte med et forlig, som gør det obligatorisk for alle landets folkeskoler at tilbyde lektiehjælp om eftermiddagen, men det forbliver frivilligt for eleverne at deltage.

Og den løsning mener lektieforsker Flemming B. Olsen kan sætter resten af landets skoler i den samme katteprine, som dem, der allerede har en lektiecafé i dag.

»Det vil ikke ændre noget som helst på billedet. Jeg tror ikke, vi vil se en stigning i antallet af elever, som vil benytte sig af lektiecafeerne, når det bliver obligatorisk for skolerne at stille dem til rådighed næste skoleår«, siger Flemming B. Olsen.

Tilbudder har kun ringe effekt

Skolerne er med forliget forpligtet til at tilbyde lektiecafeer fra næste skoleår. Men det er heller ikke en løsning, som undervisningsminister Christine Antorini (S) brydes sig særlig om. Hun havde helst set, at de Konservative ikke havde modsat sig et integreret lektietilbud, som skulle være en del af den længere skoledag. Men den løsning kan først trædet i kraft efter et valg – og altså senest i skuningen af 2015.

»Og det er selvfølgelig ingen ærgerligt. Min bedste opfordringer, at skolerne skal arbejde med at lave så attraktivt et tilbud i tilknyning til skoledagen som muligt, hvor der bilde er muligheid for lektiehjælp, men hvor der også er plads til andre fagfige aktiviteter, som, eleverne synes, er så attraktive, at de bruger det, fordi de kan se, at der bilde er sjovt og gør dem dygtigere« siger ministeren.

Det er dog ikke kun problemstillingen med, at ingen mader op i lektiecafeen, skolerne bakser med. Det er oftest også de børn, der har mindst brug for hjælpen, som takker ja til tilbudder.

»De fagligt svage elever, som burde komme i lektiecafeen, gør det ikke, fordi det er noget, de ikke gider bruge tid på – så laver de hellere noget andet« siger Niels Egelund, som er centerleder og professor ved Danmarks Pædagogiske Universitetsskole, DPU. Han understreget, at den gørelige effekt af lektiecafeerne derfor reelt er endnu mindre, fordi de klogs børn godt ville kunne lave deres lektier et andet sted.

Og Nyboder Skole gøder tilbudder om lektiecafé for alle skolens årgangs, og derudover arbejder lærerne allerede aktivt med at

update
REFORMENS STORE KNASTER

- Regeringen, Venstre, Dansk Folkeparti og de Konservative indgik 13. juni en afsale om en ny folkeskolereform.
- Reformen er todelt. Tim et indføres fra august 2014, mens tim to trædet i kraft efter næste folketingsvalg uden deltagelse af de Konservative.
- Grunden er, at partiet ikke bakker op om den obligatoriske lektiehjælp, som de øvrige forligspartier ønskede at indføre som en del af den forlængede skoledag.
- »Det skal være op til den enkelte elev og dennes familie, om lektierne skal læses i hjemmet eller på skolen« fastslog den konservative undervisningsordfører, Vivi Kier, under forhandlingerne.
- Resultatet blev derfor, at diskussionen om den obligatoriske lektiehjælp er lagt på hylden til efter næste valg, imod at de Konservative stemte for aftalen om den nye reform.

bag om historien

Sådan gjorde vi

- Mens lektiecafer var det store stridsemne under de afsluttende forhandlinger om folkeskolereformen, besluttede vi os for at finde ud af, hvor udbredte de allerede er, hvor mange elever der har tilgang til dem, og hvor mange der reelt bruger dem.
- Det gjorde vi ved at sende en Gallup-undersøgelse ud til forældrene, lave en rundspørge blandt skolelederne og formulere en række spørgsmål, som vi fik Danske Skolelever til at videreformidle til foreningens medlemmer.

Europa skruer ned for lektierne

I går blev spørgsmålet om lektier afgørende for, at et bredt dansk folkeskoleforlig mellem seks partier strandede. Men i flere europæiske lande gøres der i disse år netop op med de traditionelle lektier

AF MORTEN MIKKELSEN
mikkelsen@kl.dk

Den konservative partiformand, Lars Barfoed, valgte i går at låse sig fast på kravet om, at skoleelever skal kunne lave deres lektier hjemme. Dermed strandede et folkeskoleforlig med opbakning fra samtlige seks partier i forligskredsen.

I praksis handler debatten om, hvorvidt lektier i traditionel forstand skal afskaffes og erstattes af selvstændigt, differentieret arbejde. Det er, hvad regeringen foreslår – uden at Venstre eller Dansk Folkeparti har forladt lokalet. Og det er den kurs, en række lande i Europa har sat, og som mange forskere anbefaler.

Flemming B. Olsen er lektor ved Syddansk Universitet og forsker i lektiers betydning. Hans forskning peger i retning af, at det er begrænset, hvad eleverne lærer ved, at alle får den samme opgave med hjem, som de så bliver hørt i dagen efter. I forhandlingerne om skolereformen bruges betegnelsen "lektiefaber", men i realiteten er der tale om, hvad lektieforskeren ville kalde "studietimer" eller "fordybelsestimer".

"Der er ikke nogen speciel stor læringseffekt i lektier. Til gengæld kan det skade motivationen for dem, som har svært med lektierne og føler skam, når de ikke får dem lavet. Det er påvist mange gange, at lektier favoriserer de elever, hvis forældre har lettest ved at hjælpe dem, mens det virker modsat på de elever, som har mest brug for hjælp. Dette er også baggrunden for, at Francois Hollande vil afskaffe lektier i det franske skolesystem," siger Flemming B. Olsen.

Frankrig har ellers traditionen for masser af lektier, og i de senere år er privat lektiehjælp blevet et milliardmarked. 12,5 procent af lektiehjælpen i Frankrig formidles af private udbydere. Og i alt pumper de franske familier ud med over 10 milliarder kroner om året til privat lektiehjælp, viser en ny regeringsrapport.

"Frankrig er Europas største marked for privat lektiehjælp. Vi befinder os midt imellem Nord- og Vesteuropa, hvor lektiehjælp hører til undtagelserne, og Asien, hvor lektiehjælp er endnu mere udbredt," konstaterer rapportens forfatter, Marie-Cécile Naves.

> **Der er ikke nogen speciel stor læringseffekt i lektier.** Til gengæld kan det skade motivationen for dem, som har svært med lektierne og føler skam, når de ikke får dem lavet.
>
> FLEMMING B. OLSEN, LEKTOR VED SYDDANSK UNIVERSITET

Den socialistiske franske præsidents bestræbelser og den danske S-R-SF-regerings lovudspil er ikke udtryk for, at den lektiefri skole alene er et venstrefløjsprojekt. I det kristeligt-demokratisk regerede Tyskland arbejdes i vid udstrækning med heldagsskoler, hvor lektiearbejdet i hjemmet erstattes af fordybelsesarbejde på skolen. Og den britiske konservative undervisningsminister Michael Gove afskaffede sidste år retningslinjerne for, hvor meget hjemmearbejde elever skal have. Det skete blandt andet med den begrundelse, at lektier stressede i forvejen fortravlede børnefamilier. Det er derfor op til hver enkelt skole at finde sit eget niveau.

Afskaffelsen af centrale krav har dog ikke med ét afskaffet lektier. En far i London fortæller således til Kristeligt Dagblad, at hans seksårige datter Sara har ti timers lektier hver uge, som forældrene opfordres til at hjælpe med, og som der bliver givet karakter for. Hertil kommer et krav om, at hun hver uge læser mindst to bøger, som er passende for hendes alder.

Heidi Dachs, Birthe B. Pedersen, Bjarne Nørum og Ebbe Albrechtsen bidrog med research til artiklen.

DANMARK SIDE 3

Kristeligt Dagblad, 7. juni 2013

Fredag 14. juni 2013 | POLITIKEN

Siden er redigeret/layoutet af:
Ole Friis Larsen/Linda Frøkjær

DANMARK | 5

Frivillige lektiecafeer skuffer forældre og skoleledere

Aftale sætter skolereform i værk fra 2014. Flere timer, mere motion og hjælp til lektierne er på vej til alle landets skoler.

FOLKESKOLEREFORM

MARIE HJORTDAL, NILAS HEINSKOU OG JESPER VANGKILDE

Efter politiske forhandlinger i flere omgange med seneste runde på Bornholm i går, ligger det nu fast, at langt de fleste tiltag i reformen af folkeskolen kan indføres fra skoleåret 2014-2015. Det betyder, at alle skoler til den tid skal tilbyde lektiehjælp i eftermiddagstimerne, men at det skal være frivilligt, om eleverne vil deltage.

Spørgsmålet om lektiecafeernes udformning var sidste store uenighed mellem på den ene side regeringspartierne, Venstre og Dansk Folkeparti, der står bag folkeskolereformen, og på den anden side de konservative, der forlod forhandlingerne på grund af uenigheden. De konservative nikkede i går til regeringens kompromisforslag om at gøre elevernes deltagelse i lektiecafeerne frivillig og fast at lægge dem i timerne sidst på skoledagen. Desuden blev de konservative imødekommet på kravet om, at eleverne ikke på forhånd skal melde sig til lektiehjælpen, men blot kan møde op.

»Nu står det klart, at langt det meste kan træde i kraft allerede næste år. Folkeskolen skal vide, hvordan den skal organiseres fremadrettet. Og det ligger der helt faste rammer for nu«, siger undervisningsminister Christine Antorini (S).

Men ude hos skolelederne og forældre, der har deres daglige gang på skolerne, er der skuffelse at spore over aftalen med de konservative, som ifølge dem udvander folkeskolereformen i det første par år, indtil den kan fuldt indfases efter næste folketingsvalg, senest i 2016.

»Jeg ville gerne have haft, at det var obligatorisk at deltage i lektiecafeerne, og at den væsentlige udvidelse af skoledagen var blevet en realitet, så vi kunne bruge tid på at komme tættere på den enkelte elev. Det må vi nu vente på i nogle år, og det er ærgerligt«, siger formanden for Skolelederforeningen, Anders Balle.

En ufordring for skolerne

Mange skoler tilbyder allerede i dag frivillig lektiehjælp til eleverne, men en del elever bruger ikke tilbuddet. Forældreforeningen Skole og Forældre havde håbet, at flere ville få glæde af lektiehjælp ved at gøre den obligatorisk for eleverne.

»Det kan godt blive opfattet som en eftersidning, at man skal deltage i lektiecafeen, når det ikke er alle, der kommer der. Det bliver en opgave, skolerne må påtage sig, at gøre lektiecafeen til et positivt tilvalg for børnene«, siger Skole og Forældres formand, Mette With Hagensen. Hun advarer samtidig skolerne mod at bruge lektiehjælpen som erstatning for specialundervisning til børn med særlige behov.

»Hvis det er decideret støtteundervisning, en elev har brug for, skal det være støtteundervisning, eleven får. Børn, der har faglige udfordringer, skal have de rigtige tilbud fra skolerne, så de rykker sig. Det bliver en del af skolebestyrelsernes opgaver at føre tilsyn med«, siger hun.

Lærerne tilfredse

Med den frivillige lektiecafé kan skoleeleverne i de kommende år holde skoletiden nede på 28 timer i de mindste klasser, 30 timer fra 4.-6. klasse og 33 timer i 7.-9. klasse. Dermed er heldagsskolen foreløbig afværget, siger den konservative partiformand, Lars Barfoed.

»Jeg er stolt af, at vi får gennemført det, vi synes er rigtigt og godt, og samtidig får en tænkepause i forhold til heldagsskolen, og at børn skal blive henne i skolen og lave deres lektier«, siger han. Og samme syn har lærerne på sagen:

»Det er den helt rigtige model, at skolerne skal tilbyde lektiehjælp, men at det er frivilligt for eleverne. Det med at tvinge elever til at lave lektier, hvis de ikke er motiveret for det, giver ikke rigtig mening. Nu er tilbuddet der, og så kan vi lærere opfordre eleverne til at bruge lektiehjælpene«, siger formand for Danmarks Lærerforening Anders Bondo Christensen, der roser de konservative for – foreløbig – at have sat en kæp i hjulet for den tvungne heldagsskole.

»Vi har ikke lagt skjul på, at det var både modigt og rigtigt af de konservative at rejse en dagsorden om, om vi bare ukritisk kan skrue op for elevernes timetal. For der er ingen forskning, der viser, at det er svaret på folkeskolens udfordringen«, siger han.

marie.hjortdal@pol.dk

▸FAKTA

▸DET SKER DER

Fra skoleåret 2014/15 skal alle skoler tilbyde frivillig lektiehjælp; timetallet skrues op, der indføres motion og bevægelse svarende til 45 minutter om dagen og flere timer i dansk og matematik, elever skal undervises i engelsk fra 1. klasse og tysk eller fransk fra 5., og pædagoger skal stå for mere undervisning.

Fra skoleåret 2016 vil fortligspartierne S, R, SF, V og DF gøre det obligatorisk, at eleverne deltager i tilbud om lektiehjælp. Det obligatoriske timetal bliver dermed 30 ugentlige timer i indskolingen, 33 på mellemtrinnet og 35 i udskolingen. Denne del støtter Konservative ikke.

Politiken, d. 14. juni 2013

Der har været noget kritik af lektiecafé-foranstaltningen på folkeskolerne, hvor der eksempelvis har været henvist til erfaringer fra Norge i form af en evalueringsrapport, der ikke ser den store gevinst heri (Backe-Hansen et al., 2013; se fx i Berlingske Tidende d. 6. november 2013). Undersøgelsen kigger på 1. – 4. klasser, og resultaterne kan derfor ikke umiddelbart overføres til en gymnasiesammenhæng.

REDIGERET AF PETER TEGLLUND
08 / NATIONALT
ONSDAG 06. NOVEMBER 2013
1. SEKTION
BERLINGSKE

Lektiehjælp styrker kun de stærke

Videnskab dk

Forside | Krop & Sundhed | Kultur & Samfund | Miljø & Naturvidenskab | Teknologi | Spørg Viden

ForskerZonen Gallerier Video Kommentarer Køb bogen: Hvad gør mest ondt – en fødsel eller et spa

Du er her: Forside ›› Kultur & Samfund ››

Lektiehjælp gavner ikke svage elever

11. juni 2013 kl. 12:06 5 kommentarer

Friske erfaringer fra Norge viser, at svage elever ikke klarer sig bedre, efter at lektiehjælp er blevet et obligatorisk tilbud i skolerne. Og for de mindste har ordningen sparsom effekt.

Emner: Børn og unge, ESOF, Læring Send PDF Print

Af: Halvard Dyb, informationsleder, NOVA

Skepsissen var stor hos mange nordmænd, da ordningen med lektiehjælp til 1.-4. klasseselever blev obligatorisk i Norge fra skoleåret 2010-2011.

Ambitionerne for ordningen var store. Tilbuddet skulle

I effektstudier af brugen af lektier i forhold til akademiske præstationer, så nævner Hattie (2009:234f.) at det ikke har nogen synlig effekt på yngre elever, men når vi bevæger os op på gymnasieniveau kan lektier have en ganske positiv ønskelig effekt – hvilket dog selvfølgelig hænger sammen med, hvordan lektierne stilles, hvad indholdet er og hvordan eleverne går til lektielavningen (sml. Cooper et al., 2006; Keith et al., 2004; Trautwein et al., 2006).

Det er begrænset, hvor meget gymnasierne bliver omtalt i den sammenhæng. Der er dog avisartikler, der har en relevans. De drejer sig fx om, hvordan gymnasieelever bruger penge på lektiehjælp eller sågar snyder sig til at få lektierne lavet. Det tegner et klart behov for hjælp – og det gælder ikke mindst, som sagt, hvad vi kan betegne som "gymnasiefremmede elever" eller "førstegenerationsgymnasieelever" (Ulriksen et al., 2009). I forhold med *Lektie-Online* som et tilbud for gymnasieelever bliver elevernes "sociale arv" eller "de socialt udsatte" også fremhævet som en begrundelse, som man eksempelvis kan læse om i Jyllandsposten, Aarhus, den 12. februar og d. 19. august 2013:

Nyt tilbud om lektiehjælp er bedre end Facebook

Uddannelse: Fire aftener om ugen tænder en gruppe universitetsstuderende computeren for at hjælpe gymnasieelever med lektierne. En lektor ved Egå Gymnasium vurderer, at behovet for lektiehjælp er større end tidligere.

SIMON THIDEMANN
simon.thidemann@jp.dk

Mandag den 28. januar startede et nyt online lektiehjælp-tilbud til gymnasieelever. Projektet er et samarbejde mellem Statsbiblioteket og fire gymnasier, heriblandt Egå Gymnasium og Viby Gymnasium.

Hjælpen leveres af frivillige studerende fra Aarhus Universitet og foregår over computeren. Her kan man

sium og en af idémagerne bag projektet.

»Der er mange elever, der har behov for at være anonyme, når de spørger om hjælp, og det kan man være her,« tilføjer hun.

Eilsabeth Husum mener, at tilbuddet er for alle, men at det er specielt velegnet til de elever, der er usikre eller ensomme, og som helst ikke vil spørge kammerater eller lærere om hjælp.

»Og så er det jo også et godt tilbud til "banditterne", som

elever, som laver tingene i sidste øjeblik.

Den sociale arv

Ifølge Elisabeth Husum er der flere, der i dag har svært ved at leve op til det faglige niveau, end der var tidligere. Det skyldes, at de studerende generelt kommer med en bredere baggrund.

Flere bryder den sociale arv og er den første i familien, der læser videre efter folkeskolen.

Det kan derfor være svært

Der har i flere år været fokus på at få så mange som muligt fra en ungdomsårgang til at tage en gymnasial uddannelse.

»Vi er blevet rigtigt dygtige til at få flere og flere til at gå på gymnasium. Men det er altså ikke nok, at de er her, vi har også pligt til at hjælpe dem igennem, og det er det her projekt med til,« siger Elisabeth Husum.

Hun understreger, at det er en kæmpe fordel, at det er unge, der hjælper unge, og at det foregår på nettet, som de fleste unge er helt fortrolige med.

På Fyn har man tidligere forsøgt sig med et lignende projekt, hvor man kunne få hjælp af en gymnasielærer. Men risikoen for at "møde" sin egen lærer gjorde, at projektet aldrig blev den helt

Lektiehjælp. De er hverken usikre eller ensomme og har ikke svært ved at spørge kammeraterne om hjælp. Alligevel er de begejstrede for projektet og kan sagtens forestille sig at bruge det igen.

Brugervenligt

»Det er meget brugervenligt og rigtig godt til formålet,« siger Niklas Frandsen, der dog umiddelbart vil vurdere sig selv til at være lidt for stædig til at benytte sig af tilbuddet særlig tit.

»Men jeg var ret vild med deres åbenhed, og så er det godt, at man også får lov til at tænke selv. Det er ikke bare sådan, at de kommer med svaret,« siger Niklas Frandsen.

Jeppe Gamborg kan sagtens forestille sig, at han kommer til at bruge det igen.

hvor du ikke kan få fat i dine kammerater, hvis du sidder med det derhjemme, og så vil det her være en god mulighed,« siger Jeppe Gamborg.

Det er meget normalt, at man spørger sit netværk på Facebook, hvis man har brug for hjælp til et eller andet.

»Men det her er bedre, fordi her ved du, at du får svar,« siger Jeppe Gamborg.

»Og så er det en kæmpe bonus, at de er frivillige, og at man ved, at de gør det, fordi de gerne vil,« tilføjer Niklas Frandsen.

Ikke en facitliste

De frivillige lektiehjælpere har ifølge Elisabeth Husum et godt fællesskab.

»De betragter det som frivilligt arbejde på lige fod med andet velgørende arbej-

MORGENAVISEN Jyllands-Posten
Mandag den 19. august 2013 | JP Aarhus | 3

Lektiehjælp er også for socialt udsatte

- **Statsbiblioteket i Aarhus har stor succes med at tilbyde online lektiehjælp.**
- **Tilbuddet er målrettet de elever, hvis forældre ikke selv kan hjælpe og ikke har råd til at købe private timer.**

SIGNE HAAHR LINDEGAARD
signe.h.lindegaard@jp.dk

Med et elektronisk whiteboard på computerskærmen og et par høretelefoner, så kommunikationen glider let gennem den elektroniske sfære, sørger Statsbiblioteket for, at folkeskoleelever, der kommer fra udsatte boligområder i Aarhus, får hjælp til deres lektier.

JP Aarhus kunne i fredags fortælle, at flere og flere forældre køber private lektiehjælps- og undervisningstimer til deres børn.

Men det er en risikabel tendens.

Ifølge både Niels Egelund og Niels Kryger, der begge er lektorer ved Institut for Uddannelse og Pædagogik på Aarhus Universitet, kan den private lektiehjælp gøre den sociale arv større, fordi det er de bedre stillede familier, der har råd til at købe ekstra hjælp til deres børn.

Men på Statsbiblioteket i Aarhus prøver man at gøre op med dette. Her har man i tre år hjulpet folkeskoleelever fra udsatte boligområder med lektierne via et online tilbud.

»Den private lektiehjælp er for de privilegerede, hvor forældrene har penge til at købe ekstra undervisningstimer. Med projektet Lektier Online, der er målrettet folkeskoleelever i socialt udsatte områder, henvender vi os i stedet til de svagere stillede,« siger Flemming Munch, der er områdedirektør for Statsbiblioteket.

Lektiefaglig dating

Lektier Online er et tilbud om gratis lektiehjælp til alle unge i 6. til 10. klasse fra udsatte boligområder, hvor målet er at hjælpe dem til at klare sig bedre i skolen, så de kan gennemføre en ungdomsuddannelse.

»Projektet er et slags lektiefagligt datingsystem. Vi kobler frivillige universitetsstuderende sammen med elever, der har brug for hjælp til deres opgaver. Det foregår live på nettet, hvor eleven sammen med en hjælper kan snakke om lektierne samt bruge en digital tavle til at tegne på – ligesom på et stykke papir,« siger Flemming Munch.

Indtil videre har det været en kæmpe succes.

Siden projektet begyndte i februar 2010 som et samarbejde med Integrationsministeriet, har over 11.000 folkeskoleelever på landsbasis gjort brug af tilbuddet om gratis online lektiehjælp. Heraf kommer omkring 12-15 pct. fra Aarhusområdet, anslår Flemming Munch. Det svarer til, at omkring 1.500 aarhusianske skoleelever mindst én gang har brugt Statsbibliotekets tilbud.

Stor brugertilfredshed

Lektiehjælpen er en frivillig service, og det er derfor helt op til de unge selv, om de vil gøre brug af den, når de sidder og laver deres lektier om aftenen. Det er derfor primært elever med gode erfaringer, der bruger tilbuddet. Og dem er der mange af. Hele 94 pct. af eleverne, der gør brug af lektiehjælpen, oplever, at Lektier Online har hjulpet dem til at klare sig bedre i skolen, viser en undersøgelse fra efteråret 2012.

Det skyldes i høj grad, at de frivillige lektiehjælpere gør det nemmere for eleverne at forstå lektieopgaverne og dermed gør det nemmere for dem at følge med i undervisningen.

Projektet Lektier Online er til og med 2014 finansieret af de statslige satspuljemidler, der går til initiativer, som forbedrer vilkårene for svage og udsatte grupper.

LEKTIER ONLINE

Statsbibliotekets tilbud

Folkeskoleelever fra 6. til 10. klasse kan fem dage om ugen få hjælp til lektierne af en af de 12-14 frivillige lektiehjælpere, som sidder klar i callcentret på Statsbiblioteket i Aarhus.

Fra søndag til torsdag i tidsrummet kl. 16-21 kan elever modtage op til 45 minutters gratis lektiehjælp i fagene matematik, dansk, engelsk og tysk.

Tilbuddet har eksisteret siden 2010, og i Aarhus når man hver aften at hjælpe mellem 30 og 65 elever.

Fra den 2. september udvider Statsbiblioteket med endnu et site – her med lektiehjælp for gymnasieelever.

Som at lære et sprog - eller at cykle

Non profit-organisationen Matematikcenter vil hjælpe matematiktrætte unge. Det handler om indstilling og formidling, siger direktør Julia Ivanova

Unge frivillige med et højt niveau i matematik enten fra universitetet eller erhvervslivet hjælper unge som 18-årige Henrik Johansen fra 2.k på Odense Tekniske Gymnasium i ny lektiecafé. Caféen er drevet af organisationen Matematikcenter, der tilbyder lektiehjælp i de tre største byer i Danmark.

Gode råd

Hvis man har set sig sur på andengradsligninger eller får åndedrætsbesvær af gangestykker, handler det om at tænke matematik på en ny måde, mener Julia Ivanova, direktør i organisationen Matamatikcenter, der driver matematik-lektiecaféer i Danmarks tre største byer.

Hun erkender, at det ikke er nemt, men holder fast i, at det er første skridt på vejen mod at ryste sin matematikfobi af sig.

- Tænk matematikken som et sprog. Det kræver mod at lære et nyt fremmedsprog, ligesom det kræver mod at lære matematik. Matematik er det mest udbredte og anvendte sprog i verden. Over hele verden er der en fælles forståelse for at to plus to er fire, siger Julia Ivanova.

Det handler om at acceptere, at matematik er svært, og at det kræver en indsats at lære - også selv om det kan resultere i dårlige oplevelser.

Det gør også ondt at lære at cykle, indtil man finder balancen, siger Julia Ivanova.

Men de positive oplevelser med matematikken skal også være repræsenteret.

Selvtilliden hos de elever, der har svært ved matematik, skal tilbage, og her har Julia Ivanova et godt råd til matematiklærerne.

- Oftest kan eleven teorien, det kniber bare med at anvende den i en konkret opgave. Vi i Matematikcenter lader eleven forklarer teorien og gør derefter opmærksom på, at han eller hun har styr på teorien. Det er en succesoplevelse selv at kunne sætte ord på matematikken, siger hun.

Af Kathrine Højte Lynggaard
kahl@fyens.dk

Lektiecafé

En ny lektiecafé i matematik er startet op i Odense. Det er nonprofit-organisationen Matematikcenter, der står bag. Organisationen driver lektiecaféer i Danmarks tre største byer.

Organisationen bygger på frivillig arbejdskraft. Alle frivillige har en baggrund med matematik, og formålet er at kurere danskerne for matematikfobi.

Lektiecaféen i Odense holder til på Tietgenskolen på Elmelundsvej tirsdage fra klokken 14 til 16 og på Odense Tekniske Gymnasium torsdage fra klokken 14 til 16.

Organisationen sponsoreres af Danske Bank.

Fyens Stiftstidende d. 21. februar 2013

I medierne vil man således også finde mere positive beskrivelser af lektiehjælp og mere specifikt lektiecaféerne, såsom præsentationen af *Matematikcentrets* tilbud i Fyens Stiftstidende d. 21. februar 2013 (se ovenfor).

Opsamlende kan det altså fastslås, at der er flere gode grunde til at fokusere på lektiecaféer i gymnasiet. Forskningsmæssigt er det stadig et underbelyst fænomen. Foranstaltningen er dog tydeligvis udbredt på både grundskole- og gymnasieniveau – og det er også relevant for videregående uddannelser blandt andet i form af at fx lærerstuderende og matematikstuderende der ved siden af deres studier tilbyder lektiehjælp. Da det er et så almindeligt tilbud på gymnasierne, kan man forestille sig en interesse for at dele viden og erfaringer omkring, hvordan lektiecaféerne organiseres og fungerer i hverdagen for løbende at kunne forbedre tilbuddet.

3 LEKTIECAFÉMODELLEN

I det ovenstående er der givet en række eksempler på lektiehjælp og diskussioner om lektiecaféer. Der er stærke argumenter for, at mange elever søger efter hjælp til deres lektier – og som de ikke kan finde derhjemme hos deres familie. Der kan være en risiko for, at en mangel på lektiehjælp kan forværre situationen for de elever, der allerede har vanskeligheder med at tilegne sig indholdet i matematikundervisningen.

Går vi over i en mere videnskabelig tilgang til lektiecaféer, så kan vi begynde med at spørge os selv, hvordan lektier – som langt de fleste intuitivt udmærket ved hvad er – kan defineres. En udbredt definition af lektier gives af Cooper (2007: 4), som lyder: "*tasks assigned to students by school teachers that are intended to be carried out during nonschool hours*". Cooper giver dog senere udtryk for, at "nonschool hours" bør udskiftes med "noninstructional time" (Bembenutty, 2011b: 340; Cooper et al., 2012). På den baggrund definerer Borst (2013: 13) også lektier som:

"Opgaver, tildelt elever af skolelærere, der er tiltænkt at blive udført uden for undervisningstid".

Netop i forhold til de *skolebaserede lektiecaféer* er dette af væsentlig betydning. Lektier bliver netop noget, der ikke kun foregår "derhjemme". Lektiecaféer er selvfølgelig blot én type lektiehjælp, som kan skelnes fra andre typer. Borst (2013) har i den sammenhæng opbygget følgende typologi, hvor hun først ser overordnet på lektiehjælp, der overordnet set kan opdeles i *formelle* og *uformelle* typer (for en anden typologi se fx Dobozy, 2010; Beck & Paulsen, 2013: 276f.):

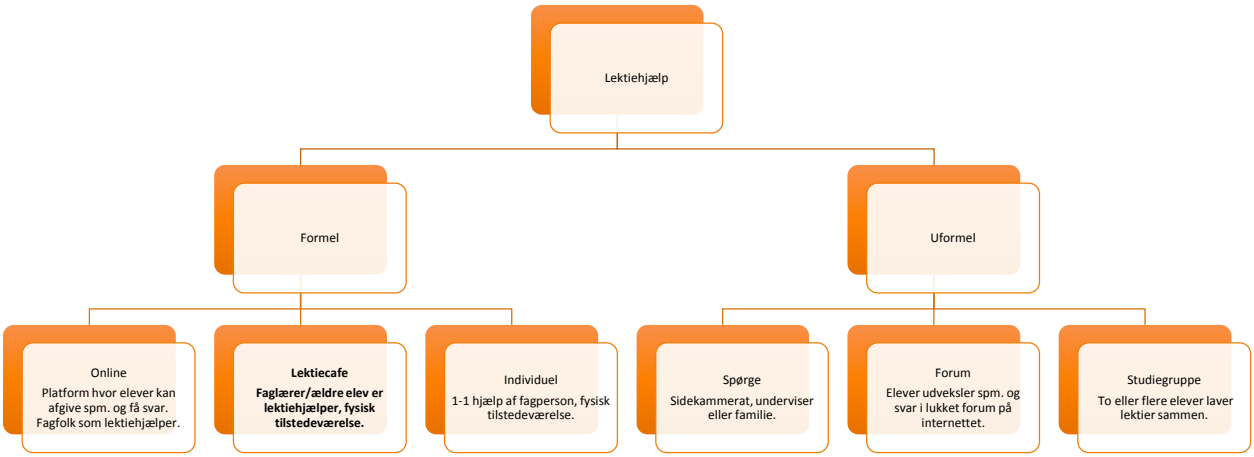

I den ovenstående typologi beskriver Borst (2013: 14) lektiecaféen som et sted med "fysisk tilstedeværelse" af lektiehjælper og elev. Man kan her tale om, hvorvidt lektiecaféer også kan være "online" og dermed være forskudt i tid og rum. Det er dog førstnævnte, der her er i fokus. Sidstnævnte vil falde ind under kategorien "online lektiehjælp".

Borst (2013: 18) går mere i dybden med kategoriseringen af lektiecaféer med følgende model:

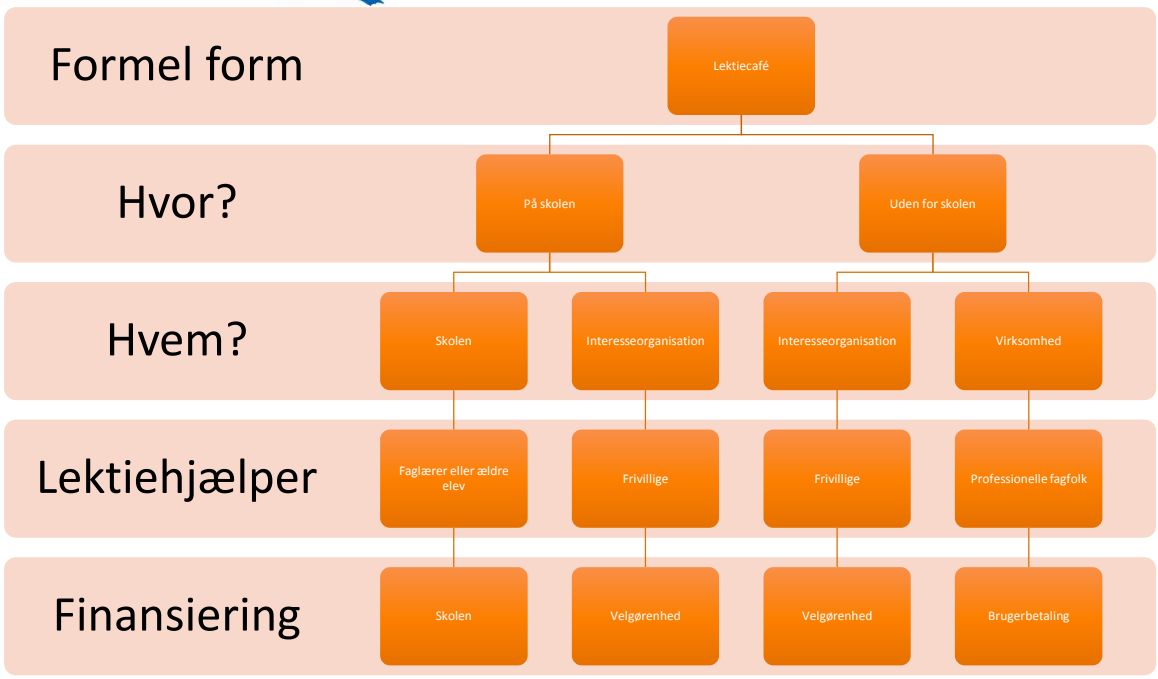

Ovenstående er en definitorisk model over begrebet "lektiecafé". Det er den yderste venstre type af lektiecafé, der her er i centrum, det vil sige lektiecaféer som gymnasierne selv opretter, som foregår på gymnasierne og finansieres af gymnasierne. Lektiehjælperne kan være faglærere fra gymnasiet, men kan i nogle tilfælde også være ældre elever, der udpeget som fx "studiepiloter". Det er så åbent, hvordan processerne i denne type lektiecaféer ser ud. Det vil variere fra gymnasium til gymnasium.

4 DISKUSSION OG KONKLUSION

I forhold til "bare" at lave matematiklektier i forbindelse med undervisningen på gymnasiet, sådan som man prototypisk eller tradtionelt forstår det, så er tilbuddet om lektiecaféer en forholdsvis nyere idé, som prøver at løse nogle af de udfordringer, som gymnasierne i dag står over for. Vi har set på, hvordan lektiecaféerne både er tænkt som foranstaltninger til at rekruttere og fastholde elever og kan tænkes at virke inkluderende på forskellige måder. Lektiecaféer på gymnasierne er principielt set åben for alle. Konkluderende kan der fremhæves følgende kendetegn ved lektiecaféer i gymnasiet, og som kan diskuteres i sammenhæng med spørgsmålet om, hvorvidt de kan være gavnlige for inklusionen i (matematik)undervisningen:

1. *Sammen – ikke alene*. Helt centralt er, at i en lektiecafé laves lektierne sammen med andre elever, eller der vil i hvert fald i princippet være mulighed for at lave lektierne sammen med andre, og ikke alene som ofte er tilfældet i tradtionel lektielavning. Det giver muligheder for en "stilladseret" læring, og at de som går i stå med lektierne derhjemme på egen hånd, bedre vil have mulighed for at kunne fortsætte indsatsen gennem opmuntring fra de andre. Forskningsmæssigt er det interessant, hvordan netop denne form for læringsmiljø fungerer i praksis. Det er der behov for at undersøge i fremtiden.

2. *Hjælp af lektiehjælpere – ikke forældre.* For de som ikke har mulighed for at få hjælp til matematiklektierne af deres forældre (eller andre familiemedlemmer eller venner), er lektiecaféen et alternativ. Lektiehjælperne kan så være forskellige; ofte er det lærerne fra gymnasiet, der varetager opgaven – men eleverne der deltager, er ikke nødvendigvis nogle, som lærerne selv har til undervisningen. Desuden vil det nogle steder være gymnasieelever, der påtager sig opgaven. Her er det dog også meget væsentligt med overvejelser omkring, hvordan det for eleverne i lektiecaféerne så opleves at skulle søge eller spørge om hjælp, og hvordan de bedst kan gøre dette på en "legitim" og/eller tryg måde (Karabenick, 1998).
3. *I skolen – ikke hjemme*. Som vi har set, vil der være lektiecaféeer, der foregår andre steder end i skolen, såsom på biblioteker eller som online-tilbud, men her har vi fokuseret på den skolebaserede form. Under alle omstændigheder er lektiecaféer ikke umiddelbart noget der foregår i hjemmet. Dette hænger tæt sammen med det ovenstående punkt. Her kan det så være et spørgsmål om, hvordan lektiecaféerne er organiseret, såsom på hvilket tidspunkt de ligger på dagen, og hvilke faciliteter der er på skolerne (Borst, 2013).
4. *Nu – ikke senere.* Her handler det om at få lavet lektierne i tide, eller at færdiggøre lektierne så de kan afleveres til tiden. Lektiecaféer har i nogle tilfælde været brugt som en slags "skrivefængsler" til at få elever til at lave deres obligatoriske afleveringer, når de er i risikozonen for at være for langt bagud i forhold til andre og i værste konsekvens må forlade uddannelsen (Borst, 2013). Altså netop i forhold til ikke at udsætte lektierne og få dem lavet i tide kan lektiecaféerne være en hjælp (Bembenutty & White, 2013).
5. *Studie – ikke kun opgaver.* Kigger man på de forskellige gymnasiers hjemmesider vil man opdage, at der nogle gange er tale om "lektiecaféer" og andre gange om "studiecaféer" – og af og til begge dele. Selve betegnelsen gør ikke i sig selv nødvendigvis en forskel. Det kan dog betyde, at der kan være tale om "udvidede" lektiecaféer, hvor det ikke alene drejer sig om at få lavet lektierne, men også handler om at lære, hvordan man i det hele taget laver lektier. Det drejer sig med andre ord om mere studietekniske spørgsmål, om elevernes studiekompetencer, motivation og selvregulerede læring. Dette er et relativt nyere område i lektieforskningen mere generelt, som er værd at undersøge nærmere specielt i forhold til lektiecafé-modellen (Bembenutty & White, 2013; Borst, 2013; Katz et al., 2013; Ramdass & Zimmermann, 2011; Xu, 2013b; 2013c).
6. *Gratis – ikke mod betaling.* Hjælpen er gratis i de skolebaserede lektiecaféer, og kan derfor også siges at være i konkurrence med den industri af privat lektiehjælp, man kan finde (en hurtig google-søgning vil vise de mange forskellige tilbud der er i den sammenhæng). Især for de elever der ikke har de økonomiske midler til at få hjælp af privatpersoner eller firmaer, er dette tilbud et alternativ.

Disse seks punkter kan i sig selv problematiseres i forhold til, hvor gode alternativer de er med hensyn til elevers læringsudbytte – og i dette tilfældet især for elever der har vanskeligheder med matematikken. Man kunne også overveje at tilføje et syvende punkt i form af, hvorvidt lektiecaféen er frivillig eller obligatorisk for eleverne at deltage i, der dog hænger lidt sammen med fjerde punkt. Hyppigst vil det nok – på gymnasierne – være et frivilligt tilbud. På folkeskolerne er lektiehjælpen derimod med den nye reform blevet obligatorisk. Et spørgsmål er, hvordan man vil kunne gøre de frivillige lektiecaféer mere attraktive for de elever, som har særligt brug for hjælpen (Borst, 2013).

I en personlig samtale med en gymnasielærer i matematik tilknyttet projektet om *Lektier-Online* fik jeg fortalt, at det ikke i så høj grad er de elever, der er lavtpræsterende i matematik, som opsøger tilbuddet, men primært elever som er middelpræsterende, der ønsker at få bekræftet, at de løser opgaverne korrekt. Dette kan selvfølgelig undersøges mere systematisk for at validere om det er tilfældet. Borst (2013) fik nogle af de samme svar i sin interviewundersøgelse. Så det er et centralt spørgsmål, om lektiecaféerne faktisk *bliver brugt* af den gruppe elever, der har størst vanskeligheder med matematikken. Det er da også et spørgsmål om, hvorvidt det så faktisk er muligt at hjælpe dem videre i lektiecaféerne, hvis læringsvanskelighederne er meget store. Det er således stadig et åbent spørgsmål, hvorvidt lektiecafé-modellen kan virke inkluderende for elever der har vanskeligheder med faget, så de har en bedre chance for at følge med i matematikundervisningen.

Noget man må tænke på i forhold til lektiecaféerne, er da også stadig, hvordan der af matematiklærerne *gives lektier for*, og at lektielavning må opfattes som en *social praksis*, således at man ikke alene tænker på den enkelte elevs kunnen eller "personlighedstræk", såsom brugen af mærkatet "svag til matematik" (Landers, 2013). Afslutningsvis skal der her henvises til den førende amerikanske lektieforsker Harris Cooper (2007: 102), der giver følgende "tips" til lærere omkring lektier, og som også har en tydelig relevans for lektiecafé-modellen, som den er beskrevet her:

Table 6.1 Homework Tips for Teachers

1. *Give the right amount of homework.* Research suggests students should get about 10 minutes of homework each night for each grade (10 minutes for first grade, 20 for second grade, and so on). Adjust upward a bit if assignments are mostly interesting reading or your students come from families with strong educational orientations. Do not overload kids with homework. It can ruin motivation.
2. *More frequent but shorter assignments are better than fewer but longer assignments.* This strategy makes practice more frequent, helps prevent learning fatigue, and assists students in establishing a regular routine for studying at home.
3. *Distribute material across multiple assignments.* Learning is greatly facilitated when assignments include review of material covered in past lessons and introduction of concepts and procedures to be discussed in future lessons. Do not stick just to material learned in class that day.
4. *Distribute easy and hard material throughout an assignment.* Research shows this kind of alternation of easy and hard material helps keep students engaged and interested.
5. *Consider giving students homework choices and varying assignments according to individual students' learning styles.* Choice can be important for enhancing students' interest in material and helping them establish a sense of autonomy. Being sensitive to how individual students learn is a way to ensure that each student studies under the most beneficial circumstances.
6. *Be careful about parent involvement.* Consider the time and skill resources of parents when requiring their involvement. Working parents may have little time for a direct homework role. Poorly educated parents may have trouble being good mentors. Students who are doing well in school may benefit most from homework when they do it all by themselves.
7. *If possible, help students with their study skills.* Provide materials that help students manage time and stay organized. Talk with students about studying strategies. These are skills that need to be learned, just like reading and math.
8. *Do not grade or comment on every homework assignment.* Periodic commenting or grading can be just as effective as providing feedback on every assignment. However, it is important to let students and parents know what your grading policy is and to collect all assignments, in case you need them for diagnosing a student's learning difficulties.

REFERENCER OG ANBEFALET LITTERATUR

Backe-Hansen, E., Bakken, A. & Huang, L. (2013): *Evaluering av leksehjelptilbudet 1.-4. trinn*. Rapport. NOVA: Norsk institut for forskning om oppvekst, velferd og aldring.

Beck, S. & Paulsen, M. (2013). Lektier – idealer, realiteter, handlemuligheder. I: S. Beck & D.R. Hansen (red.): *Frihed og styring: En antologi om læringskulturer i forandring* (s. 269-300). Odense: Syddansk Universitetsforlag.

Bembenutty, H. (2011a). The First Word: Homework's Theory, Research, and Practice. *Journal of Advanced Academics, 22,* 185-192.

Bembenutty, H. (2011b). The Last Word: An Interview with Harris Cooper – Research, Policies, Tips, and Current Perspectives on Homework. *Journal of Advanced Academics, 22*, 342-351.

Bembenutty, H. & White, M.C. (2013). Academic performance and satisfaction with homework completion among college students. *Learning and Individual Differences, 24,* 83-88.

Bempechat, J., Li, J., Neier, S.M, Gillis, C.A & Holloway, S.D. (2011). The Homework Experience: Perceptions of Low-Income Youth. *Journal of Advanced Academics. 250-278.*

Biblioteksstyrelsen (2007). *Lektiecaféer: Et springbræt til en bedre skolegang*. Brochure, lokaliseret på: http://www.bs.dk/publikationer/andre/lektiecafeer/pdf/Lektiecafer.pdf

Borst, S.S.R. (2013). *Lektiehjælp i kemi på gymnasialt niveau*. Speciale. Odense: Syddansk Universitet; Center for Naturvidenskabernes og Matematikkens Didaktik.

Canadian Council on Learning (2009). *A systematic review of literature examining the impact of homework on academic achievement.*

Cooper, H. (2007). *The Battle Over Homework – Common Ground for Administrators, Teachers, and Parents.* 3. Edition. Thousand Oaks: Corwin Press.

Cooper, H. & Valentine, J.C. (2001). Using Research to Answer Practical Questions About Homework. *Educational Psychologist, 36, 3,* 143-153.

Cooper, H., Robinson, J.C. & Patall, E.A. (2006). Does Homework Improve Academic Achievement? A Synthesis of Research, 1987-2003. *Review of Educational Research, 76,* 1, 1-62.

Cooper, H., Steenbergen-Hu, S. & Dent, A.L. (2012). Homework. I: K.R. Harris, S. Graham & T. Urdan (red.): *APA Educational Psychology Handbook: Vol. 3. Application to Learning and Teaching.* (475-495). American Psychological Association.

Corno, L. (1996): Homework Is A Complicated Thing. *Educational Researcher,* 25, 8, 27-30.

Corno, L. (2000). Looking at Homework Differently. *The Elementary School Journal,* 100, 5, 529-548.

Cosden, M., Morrison, G., Albanese, A.L. & Macias, S. (2001). When Homework is not Home Work: After-School Programs for Homework Assistance. *Educational Psychologist,* 36, 3, 211-221.

Davis, A. (2014). Homework on Trial. I: M. Papastephanou (ed.): *Philosophical Perspectives on Compulsory Education,* (s. 157-169). Dortrecht: Springer.

Dobozy, E. (2010). Homework: Its forms and functions revisited. Edith Cowan University, Australia. http://internet.ceo.wa.edu.au/ProfessionalDevelopmentResearch/Documents/Conference%20Papers/Homework_Its%20forms%20and%20functions%20revisited%202010.pdf

Gill, B.P. & Schlossman, S.L. (2004). Villain or Savior? The American Discourse on Homework, 1850-2003. *Theory Into Practice, 43,* 3, 174-181.

Hallam, S. (2004). *Homework: the evidence.* Institute of Education: University of London.

Hattie, J. (2007). *Visible Learning.* New York: Routledge.

Karabenick, S.A. (red.) (1998). *Strategic help seeking: Implications for learning and teaching.* Mahwah, NJ.: Erlbaum.

Katz, I., Eilot, K. & Nevo, N. (2013). „I'll do it later": Type of motivation, self-efficacy and homework procrastination. *Motivation and Emotion,* 1-9.

Keith, T.Z., Diamond-Hallam, C. & Fine, J.D. (2004). Longitudinal Effects of In-School and Out-of-School Homework on High School Grades. *School Psychology Quarterly,* 19, 3, 187-211.

Kohn, A. (2006). *The Homework Myth: Why Our Kids Get Too Much of a Bad Thing*. Cambridge: Da Capo Press.

Kommunernes Skolebiblioteksforening (2011). *Lektier – leg – læring: Lektiecaféer i mange miljøer*. Brochure, lokaliseret på: www.brugforalleunge.dk

Landers, M.G. (2013). Towards a theory of mathematics homework as a social practice. *Educational Studies in Mathematics,* 84, 371-391.

Muijs, D. & Reynolds, D. (2011). *Effective Teaching: Evidence and Practice*. 3. Edition. London: Sage.

Olsen, F.B. (2010). *Lektielæsningens betydning for gymnasieelevers læreprocesser.* Ph.d.-afhandling. Odense: Syddansk Universitetsforlag.

Poulsen, A.K. (2012). Homework Online benefits both pupils and homework helpers. *Scandinavian Library Quarterly, 45,* 1.

Ramdass, D. & Zimmerman, B.J. (2011). Developing Self-Regulation Skills: The Important Role of Homework. *Journal of Advanced Academics, 22,* 2, 194-218.

Rudolph, M. (2009). Nachhilfe. I: K. Arnold, U. Sandfuchs & J. Wiechmann (red.): *Handbuch Unterricht*. (S. 276-279). Bad Heilbrunn: Julius Klinkhardt Verlag.

Sanacore, J.(2002). Homework Clubs for Young Adolescents Who Struggle With Learning. *The Clearing House,* 76, 2, 98-102.

Strandberg, M. (2013). Homework – is there a connection with classroom assessment? A review from Sweden. *Educational Research,* 55, 4, 325-346.

Svejgaard, K.L. & Hansen, J.A. (2010). *Lektier i den moderne gymnasieskole.* København: Professionshøjskolen Metropol.

Svendborg Gymnasium (2014). Svendborg Gymnasium STX. Brochure. Lokaliseret 1. februar 2014, på: http://www.svendborg-gym.dk/fileadmin/Arkiv/Dokumenter/PDF/Svendborg_STX_2014.pdf

Thomas, G. (2013). A review of thinking and research about inclusive education policy, with suggestions for a new kind of inclusive thinking. *British Educational Research Journal,* Vol 39, No. 3, pp. 473-490.

Trautwein, U., Ludtke, O., Schnyder, I. & Niggli, A. (2006). Predicting Homework Effort: Support for af Domain-Specific, Multilevel Homework Model. *Journal of Educational Psychology, 98,* 2, 438-456.

Ulriksen, L., Murning, S. & Ebbensgaard, A.B. (2009). *Når Gymnasiet er en fremmed verden. Eleverfaringer – social baggrund – fagligt udbytte.* Frederiksberg: Samfundslitteratur.

Undervisningsministeriet (1997): *Salamanca Erklæringen og Handlingsprogrammet for Specialundervisning*. Fra Verdenskonferencen i Salamance, Spanien, d. 7.-10. juni 1994. Se: http://pub.uvm.dk/1997/salamanca.pdf

Vatterott, C. (2009). *Rethinking Homework – Best Practices That Support Diverse Needs.* Alexandria, USA: Association for Supervision & Curriculum Development.

Xu, J. (2013a). Homework and Academic Achievement. I: J. Hattie & E.M. Anderman (Eds.): *International Guide to Student Achievement* (pp. 199-201). New York: Routledge.

Xu, J. (2013b). Regulation of motivation: predicting students' homework motivation management at the secondary school level. *Research Papers in Education,* 1-22.

Xu, J. (2013c). Why Do Students Have Difficulties Completing Homework? The Need for Homework Management. *Journal of Education and Training Studies, 1,* 1, 98-105.